

Startside>Domstolsprocedurer>Civilretlige sager>Hvilket lands domstol er ansvarlig?

Hvilket lands domstol er ansvarlig?

Sverige

1 Skal jeg anlægge sag ved en almindelig domstol eller ved en særlig domstol (f.eks. ved arbejdsretten)?

Civilretlige tvister behandles normalt af en almindelig domstol. Sagen skal anlægges ved den kompetente byret (*tingsrätt*).

Der findes to specialretter, som behandler visse tvister af civilretlig karakter, *Arbetsdomstolen* og *Marknadsdomstolen*. Desuden er der visse byretter, som behandler særlige typer sager. Oplysninger om disse domstoles kompetenceområde findes under [spørgsmål 3 nedenfor](#).

Yderligere oplysninger om almindelige domstole findes [her](#) og om specialretter [her](#).

Visse civilretlige tvister behandles af organer, som ikke er egentlige domstole. Ved en forenklet procedure inden for rammerne af den summariske proces kan fogedretten (*kronofogdemyndigheten*) f.eks. pålægge en part at betale et beløb eller at træffe andre foranstaltninger. Fogedrettens afgørelse kan indbringes for byretten. Visse typer tvister i forbindelse med lejemål eller forpagtning behandles husleje- eller forpagtningsnævn (*hyresnämnder eller arrendenämnder*).

2 Hvis kompetencen ligger hos de almindelige domstole (dvs. det er de almindelige domstole, som behandler denne type sager), hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?

2.1 Sondres der mellem lavere og højere førsteinstansdomstole (f.eks. distriktsdomstole og regionale domstole), og hvilken har i givet fald kompetence til at behandle min sag?

Stort set alle civilretlige sager anlægges ved den laveste instans - *tingsrätten*.

2.2 Stedlig kompetence (er det retten i by A eller by B, der skal behandle min sag?)

2.2.1 Hovedreglen om stedlig kompetence

Hovedreglen er, at sagen skal anlægges ved sagsøgtes hjemting. Fysiske personer har hjemting der, hvor han eller hun er tilmeldt folkeregistret (*folkbokförd*). Skat (*Skatteverket*) kan oplyse, hvor en person er tilmeldt folkeregistret (tlf.: +46 (0)8 56 48 51 60). Juridiske personer har normalt hjemting der, hvor ledelsen har sit hovedsæde.

Det er muligt at anlægge sag ved en svensk domstol, selv om sagsøgte ikke bor i Sverige. Hvis sagsøgte ikke har hjemting noget sted, kan sagen anlægges på der, hvor den pågældende opholder sig, eller i visse tilfælde der, hvor personen sidst har haft hjemting eller opholdssted. I visse civilretlige tvister kan der anlægges sag i Sverige, selv om sagsøgte har værning i udlandet. Det afgørende for de svenske retters kompetence er, om vedkommende har fast ejendom i Sverige, eller om en aftale er blevet indgået i Sverige.

Når det drejer sig om internationale forhold, er det vigtigt at være opmærksom på, at de svenske bestemmelser om domstolenes kompetence kun kan anvendes, hvis sagen der underlagt svensk domsmyndighed. Dette er som regel tilfældet, hvis en svensk domstol er kompetent i henhold til de nationale bestemmelser om domstolskompetence. I denne sammenhæng bør der også tages hensyn til de internationale aftaler på området. For Sveriges vedkommende drejer det sig især om Bruxelles I-forordningen samt Bruxelleskonventionen og Luganokonventionen, som alle regulerer spørgsmålet om domstolenes kompetence i de tilfælde, hvor sagsøgte har værning i en af de stater, som er omfattet af forordningen eller konventionerne. Det fastsættes ligeledes særligt heri, at reglen om, at sager om pengekrav kan anlægges der, hvor sagsøgte har ejendom, ikke finder anvendelse på personer, som har værning i en medlemsstat eller i en kontraherende stat.

2.2.2 Undtagelser fra hovedreglen

2.2.2.1 Hvornår kan jeg vælge mellem sagsøgtes hjemting (ifølge hovedreglen) og en anden domstol?

Der findes en række kompetenceregler, som medfører, at retssager kan anlægges ved en anden domstol end sagsøgtes hjemting. Der findes desuden regler om konkurrerende kompetence i forskellige internationale aftaler, navnlig Bruxelles I-forordningen, Bruxelleskonventionen og Luganokonventionen. Nedenfor findes de vigtigste svenske regler om konkurrerende kompetence:

Den skadelidte kan anlægge sagen der, hvor den skadegørende handling blev foretaget, eller hvor skaden skete. Denne bestemmelse finder i princippet ikke anvendelse ved misligholdelse af aftaler. Erstatningskrav, der udspringer af en strafbar handling, kan forfølges i forbindelse med straffesagen.

Forbrugere har mulighed for at stævne en erhvervsdrivende ved deres egen domstol i forbrugersager, der vedrører mindre beløb.

Sager vedrørende betalingsforpligtelser som følge af en aftale kan i visse tilfælde anlægges der, hvor aftalen blev indgået. Derimod er der ingen bestemmelser i svensk lovgivning, der tillægger domstolen på det sted, hvor aftalen skal opfyldes, kompetence.

Sager mod erhvervsdrivende om tvister, som er opstået i forbindelse med forretningsvirksomhed, kan i visse tilfælde anlægges på det sted, hvor forretningen er etableret.

Sager om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær med barnet anlægges normalt der, hvor barnet bor (se Forældremyndighed - Sverige).

Sager om børnebidrag anlægges normalt ved sagsøgtes hjemting, men spørgsmålet kan også behandles ved en anden domstol inden for rammerne af søgsmål om faderskab, ægteskab eller forældremyndighed (omsorg for barnet og barnets bopæl).

2.2.2.2 Hvornår skal sagen anlægges ved en anden domstol end sagsøgtes hjemting (ifølge hovedreglen)?

Svensk ret indeholder en række regler om enekompetence, som indebærer, at visse sager skal anlægges ved en bestemt domstol. Der findes desuden regler om enekompetence i forskellige internationale aftaler, navnlig Bruxelles I-forordningen, Bruxelleskonventionen og Luganokonventionen. Hvis en sag, som er omfattet af nogle af disse regler, anlægges ved en anden domstol end den, som har enekompetence på området, må den pågældende domstol ikke behandle sagen.

Nedenfor er angivet de vigtigste svenske regler om enekompetence:

De fleste sager om fast ejendom skal behandles af domstolen på det sted, hvor ejendommen er beliggende.

Visse tvister om fast ejendom skal behandles ved en ejendomsret (*fastighetsdomstol*) eller af leje- eller forpagtningsnævn. Det afgørende er også her, hvor ejendommen er beliggende.

Arveretlige sager skal behandles af domstolen på det sted, hvor den afdøde person boede.

Ægteskabs- og bodelingssager skal behandles af domstolen på det sted, hvor en af parterne bor.

Hvis en sag henhører under *Arbetsdomstolen* eller *Marknadsdomstolen*, kan den ikke anlægges ved den almindelige domstol på det sted, hvor sagsøgte bor.

Tvister om miljøretlige, søretlige og immaterialretlige spørgsmål er i de fleste tilfælde reguleret af særlige bestemmelser, som medfører, at kun én domstol er kompetent.

Svea hovrätt har enekompetence til at behandle visse anmodninger om fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser.

2.2.2.3 Kan sagens parter selv vælge en domstol, som ellers ikke havde været kompetent til at behandle sagen?

Parterne kan indgå en aftale om, at en sag kan eller skal anlægges ved en bestemt domstol (værnetingsaftale). Aftalen skal være indgået skriftligt. Den kan medføre, at der kun er én domstol, der har kompetence. Det er endog muligt at aftale, at en anden domstol end den, der følger af de almindelige regler, skal tillægges kompetence. Parterne kan også udpege flere domstole som værende kompetente.

Den domstol, som parterne har udpeget som den kompetente domstol, er i princippet forpligtet til at behandle en sag, som anlægges af parterne. Dette gælder imidlertid ikke, hvis aftalen er i strid med eventuelle regler om enekompetence. Hvis en af parterne hævder, at værnetingsaftalen er ugyldig, skal retten prøve spørgsmålet, hvilket kan medføre, at den pågældende domstol erklærer sig inkompetent.

En domstol, som ellers ikke er kompetent, bliver kompetent, hvis sagsøgte ikke fremsætter en indsigelse om, at sagen er blevet anlagt ved en forkert domstol (en såkaldt stiltiende værnetingsaftale). Dette gælder dog ikke, hvis der er regler om enekompetence, hvilket den pågældende domstol skal efterprøve af egen drift. Det påhviler derimod ikke domstolen af egen drift at efterprøve, om sagen er anlagt i strid med hovedreglen, regler om konkurrerende kompetence eller en værnetingsaftale. Indsigelser vedrørende domstolens kompetence skal fremsættes i partens første indlæg for retten. Hvis sagsøgte overhovedet ikke udtaler sig i sagen, og retten skal afsige udeblivelsesdom, skal den dog i en vis udstrækning efterprøve, om den er kompetent.

3 Hvis kompetencen ligger hos de særlige domstole, hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?

Der findes to særlige domstole, som behandler tvister af civilretlig karakter, *Arbetsdomstolen* og *Marknadsdomstolen*. *Arbetsdomstolen* behandler arbejdsretlige sager, dvs. tvister, som vedrører forholdet mellem arbejdsgiver og arbejdstager. *Marknadsdomstolen* behandler tvister inden for konkurrenceret og markedsføring.

Der findes visse byretter, som behandler særlige typer civilretlige sager. Af landets byretter er fem land- og miljødomstole (*mark- og miljödombstolar*). De behandler sager, som vedrører ekspropriering og udstykning af ejendomme. Søretlige spørgsmål behandles af syv byretter, som er søretsdomstole (*sjörätsdomstolar*). Der findes særlige bestemmelser om immaterialretlige tvister, især patentspørgsmål, som indebærer, at Stockholms byret har enekompetence.

Sidste opdatering: 12/11/2015

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.